

solos incurabiles nō iuuat. Potatur autem
 cū uino tenuis substantiæ, mediocriter mi-
 xto, si prorsus homo sine febre sit, uel etiã
 si parum admodum febricitet. Multū au-
 tem aqua intercuti languentes iuuat, nisi
 febres sint uehementes, calore pestiferę ubi
 hulcera arefacere necesse sit. Vim suam ha-
 bet gleba Armenica, quam Bolum Arme-
 nium hodie uocant uulgo omnes illorum
 uoce nominata zarinaca, Syrorum autem
 zarinacha. Mons autem in quo gignitur
 ciuitatis est quę nominatur Baguanana.
 Ager in quo mons est, nominat Agaraces

Lapis hæmathites.

A Coloris similitudine ita nominatus
 est, attritus namq; molis uel cotibus,
 cruentum succum remittit. Frigidi-
 tatis autem tantum particeps est, quantum
 etiam acerbitalis. Solo autem eo utimur,
 cum supercilia sunt asperiora, si huiusmo-
 di pariter inflammentur, uel si qua fuerit di-
 scriptio, quod si citra ardorem sit, ab aqua
 incipe semper à mediocriter humido in-
 fundendo. Cum uero languens, fert uim
 crassiorem, semper exerceto & finiēdo ita
 crassum feceris, ut perponi sansam inferas,

λίθος αιμα
 τικης
 probatiss.
 hæmathis
 tes lapis q
 friabilis,
 rubēs, aut
 niger est,
 in se ipso
 durus, &
 æqualis.

intingascq; supercilium. Hic ipse lapis similiter in cote attritus & potus, sanguinem expuentibus opitulatur, cunctisq; hulceribus aridus dissolutus, ut puluis efficitur, corripit autem super carnescentia. Se ait Aetius gustu inuenisse uim ipsius oculorumq; hulcera curasse, uel infundendo, uel subliniendo, idq; experientia se didicisse gloriatur.

λίθος

χίς

λίθος γα

λακτίτις

λίθος με

λιτίτης

Lapis schistus, galactitis melititis.

Hematiti lapidi similem quidem, sed debiliorem uim habet Schistus nomine dictus. Is colorem tritus in cote praesertim pallidum. Post quem est galactitis intus lactis colorem gerens. ^{subtili gustu nolu timida} At melititis quiddam caliditatis habet & gustus mellis similitudine nuncupatus. Quilibet igitur ipsorum paululum secedit ab potestate hematitis, in usum oculorum similiter agitur, at mitior est, & semper mitiora medicamina, adhuc inflammationis periculis sunt accommodatiora, deficientibus debilia quoad conualescant.

Communis de omnibus lapidibus doctrina.

Cum sit lapidibus commune omnibus arefacere, quicumq; ipsorum, aut in succu soluti, aut aliter resoluti, nullam gustu euiden-

tem habent qualitatem, illos demū putandū
dum est esse imbecillissimos, & citra omnē
morsum, quicumq; apparent manifestam
quandam qualitatem gustu indicare, cum
qualitate uero uis habet proportionem, si
quidem acerbescit, ad corripiendū, astringē
gendum, contrahendum, coagulandum
accommodatur. Sin mordeat, ad calefaci
endum, distrahendūq; , ac coquendum
medij inter hos sunt, qui abstergentes solū
sine acerbitate & moriunculis sunt.

Leucographis uel moroxus.

Succum resoluentium est inuenire in
Ægypto lapidem, ^{in emphyreos ut ab ipso} quo utuntur attenuans
tes uela, hunc alij moroxum, alij leucogra
phida uocāt. Is nanq; subuiridis apparet,
si atteratur in core, uel uestimento asperio
re, locum albicantem intuebere, iam dictis
est magis qualitatis expers, neq; acerbitas
tem, neq; abstersionem, neq; moriuncu
lam demonstrans, quare solum est ut arefa
ciat sine morsu, ideo ceroto ipsum miscen
do ad cicatrices perducendas hulcerum in
mollibus utuntur corporibus. Miscent eti
am ipsum ophthalmicis potestatibus quæ
oculis medeantur, qui quanto iam memo
ratis mollior est, magisq; qualitatis expers
eo tēperatior & doloris magis expers est.

M ij

Galactitis.

λίθος γαλακτικής.

Hic quoque colorem iam memoratis uicinum habet, subuiridis succum lacteum remittit, est autem sparsior specie leucographide. Abundantes lacte reddit mulieres, si lotæ bibant, uel cum aqua, uel cū uino dulci friatum, tritumque lapidem. Miscetur etiam ophthalmicis. Aiunt autem ipsum si pendeat à collo infantium dentientium, constituere ipsos à malo immunes.

Iaspis lapis.

λίθος ἰσπιδίου.

Cunctis iam memoratis lapillis, ualidissimam uim habet, qui ex Æthiopia delatus est lapis subuiridis Iaspis appellatus. Remissus autem lacteum succum remittit colore, mordens est gustu, & ob hoc modo purgat & abstergit citra inflammationem, hebeti oculorum aciei succurrit, ex quibus sunt illa commoda lapidibus, ut oculorum attenuet cicatrices, quæ abstergi non possunt duraque sunt alarum sua quadam proprietate. Alia uiridis Iaspis habet adiumenta, stomacho prodest, & uentris ori. Imponunt aliqui anulis, sicut rex Necepsos scripsit, inquit, Huius ego lapidis uim expertus sum, à colloque suspendi, ut os uentris hi lapides attingant, uidebatur, inquit Aetius, nihil secius adiuuare sine sculptura quam

Necepsos scripsit, erant nanq; insculpti ra
dij draconis.

Tecolithum quē Syriacū uocant.

*Fortasse quē hodie lapide
indianū uocat*

Est etiam alius ualidus potētia in Syria
Palestinę natus, colore albus, figura con
cinnus, litteras habens tanq; torno factas,
uocatur autē Iudaice tecolithus. Est is effi
cax aduersum calculos qui gignuntur in
renibus rarus in cote, & potus aqua calida
in calculis autem uesicę non ualidū æque.
Necepsos autem inquit, Tere tecolithum
cum aqua, & faciendo tenuis compositio
nis crassitudinem, abradēdoq; pilos circa
uesicam, ac circa pudenda perunge, illini
to, & absument calculum qui in uesica sit,
ideo salue, inquit, mare Arabum, quod re
media profers nocumentorum inuentum
tecolithum. Cum myrrha & oleo assum
ptus podagricis illitus medetur.

Pyrites.

Vnus autem ualidam uim habentium
etiam Pyrites nominatus colore argen
to similis, quo utuntur Medici emplastro,
distrahēdi uim habet, pusq; curat, essentias
quoq; guttarum & stillationes quę inter
musculos. Expedi autem in usum ducen
tibus atterere uehementer oēs lapides, &
cū ophthalmicis ammiscere potestatis.

*λίθος πυρί Gal in epta
τκρ ad Glanone & mar
susita.*

M iij

Lapis Phrygius.

λίθος φρυγ
γ. 6

Phrygius lapis ualide arefacit, habens quiddam acerbitatis simul & morsus, unde & expellit, & distrahit. Eo, inquit Aetius, exusto, semper usus sum in putrefactis hulceribus, aut per sese, aut cum aceto, aut oxycrato, aut œnomelle. Ad oculos autē aridum fit remedium, de quo in compositione medicaminum dicitur.

Lapis Ageratus.

Necnon Ageratus lapis, quo coriarij utuntur, manifesto prodest gurgulionibus, gutturisq; inflammato.

Lapis Asijs.

λίθος ἄσιος
Dios. li. 6.
cap. 95.

Vide amirna.

Est et alius lapis natus in Asso, quem ob id Asium uocant meatibus refertus, tum colore, tum etiam substantia friabilis & latus. Alitur autem in ipso quiddam polliis narium leuissimum, farinæq; consimile tenuitate, quod de parietibus abstergetur, uolitante farina, uocantq; petrææ assia florē. Estq; partium tenuium, ut carnes graciles liquefaciat, & salsas reddat citra ualidum morsum, habetq; gustu quiddā salsofum, ut similitudinem salis habeat, rore quodā in petra erumpente. Inde sub sole arefacta flori consimilis petra efficitur, suamq; operationem relinquit.

De Gagate.

Est etiam alius colore niger, qui similis λίθος γα
γάτης
Draconides h.
igni, similem odorem habens bitumini, quem aiunt in Lycia inueniri apud fluuium nomine gangum, unde & Gagates dictus, latus, et leuis lapis. Si apponatur igni, leuem flammam mittit. Vidi, inquit Aetius, in cauo Syriae prope Hiericho in edito loco natam ad mortuum mare ad Orientalem eius loci partem, ubi nascitur bitumen, unde & similem habet odorem, usum eo in inflationibus ueteribus in genu factis, ammiscendo omnia quae maturitatem adducerent, & uim manifestariam indicarunt. Miscui autem ei barbarum nomine, & medicamen arefaciens, manifesto, compertum est, ut sinus quoque contrahat, nedum sanguinem in uulneribus glutine in quibus barbarus praecipue creditur conuenire. Aiunt autem Gagatem coctum aqua & pota aqua interimere uermes, circum illitum, ueteres capitis pacare dolores, esseque ad celeriter pariendum idoneum, ubi difficulter pariant mulieres, manu tamen parietis si teneatur. Est, inquit Nicander, etiam Gagates alius lapis in Thracia natus, qui nullum medicinae praebet adiuumentum, nisi quod cum sit odoris tetri, suffumigatione feras fugat.

Nicander

Magnetis lapis.

λίθος μα
γνήτης

Magnetis & magnes appellatus, lapis heraclea consimilem habet hæmatiti uim, estq; potestatis eligendi. Aiunt autē, si manu teneatur, chiragrarum et podagrorum dolori, spasms quoq; succurrere.

Smiris testa Clibanī & alia.

*Smiris lapis asperimus
& alij parat lapides.*

Abstergendi est potestatis Smiris, & testularum testa eiusdem potestatis, multoq; magis ex Clibanis. Dicitur autem Clibanus ea testa, quæ prunis cooperta, igni admotā, inclusas carnes, uel quiduis tale torret. Verum Smiris quiddam acutum habet, id propterea exurentibus & arefacientibus ammiscetur potentijs, & quæ curant cicatrices graciles, necnon ciferis abstergendi potentia est impressa dentes lucidos facit, nō abstergendo solum, sed etiam sua asperitate. Vsta autem ciferis non cedit myrrhæ in eisdem usus abluta, post exustionem egregie carnem obducit in cauis hulcerum. Testæ autem ex clibanis cum eo quod abstergent, etiam uim habent arefaciendi, ideo etiam emplastris conueniūt, quā hepæstida uocant & magon, ob hoc comparata ad cicatrices optimum medicamen.

Lapides qui in spongijs.

Sunt etiam in spongijs seu spongis com
perti lapides, qui uim habēt abstergendi,
nec tamen tam ualidam, ut calculos in ue
sicis possint cōterere, at in renibus possunt

λίθοι οἱ ἐπ
τῶν πόν
γοις

Naxias cotis contritio.

At naxiæ cotis contritio eius potentia
est, ut podagricos iuuat cum rosaceo cero
to accommodata.

Ophitis lapis.

Est etiam Ophitis lapis appellatus, ab
stergendi & atterendi potentia, potus cum
uino albo ac tenui, calculos in uesica atter
rit, iuuat quoq; à serpente ictos succensus.

λίθος ὀφί
της

Hieracitis.

Hieracitis & Indicus hæmorrhoidas are
faciunt dextræ coxæ circumfusi, ut se Aeti
us expertū dicit. At Diogenes in eo libro
quem de lapidibus scripsit, inquit, Hieraci
tis lapis subuiridis quidem est, ad nigrūq;
cōuersus, alijsq; coloribus illustratus, uim
habet hæmorrhoidas arefaciendi, alliga
tus dextræ languentis coxæ, experiere quo
q; id uerum esse, si ipsum manu teneas un
cta, muscæ nanq; non accedunt ullæ eam
ad manum illitam. Indicus colore subfla
uus est, remittit autem tritus purpureū suc
cum, neq; densus est, neq; fortis, potestq; cū
uino potus, immixto minimeq; diluto san

Diogenes

λίθος ἰνδ
κός

guinem expuentes iuuare. Qui autem al-
bicans, & cineream uim fundit apparētia,
alias quoq; sanguinis sistit effluentiones
Sulfur cum uino potum albo & tenui, in
uesica calculos satis terit.

Lapis Aetites.

λίθος
Aetites lapis, qui inter quatiendum son-
nitum edit, tanq; alio in utero sonante, cuius
uis medica, quod embrya retineat, cū
perniciosa fuerint matricēs, alligatus bra-
chio sinistro. Tempore autem partus au-
fer à brachio, & alliga coxæ, & citra dolo-
rem ullū pariet. Dissolutus autē & assum-
ptus, cerotæ cum cyprino oleo, aut mustas-
ceo, uel aliquo calefaciente uehemēter pro-
dest articularibus & paralyticis. Est etiam
lapis clepelenchus à Græcis dictus, quod
est furti indicax, quem si quis cū pane pro-
ferat, aiunt furem manducare nō posse.

Lapis Alabandicus.

Ρίμας
ῥάγας
Colore hic lapis nigrescit cum tritico,
collucens autē, ut ignis, inflationes & rhas-
gadas sedat. Is leuis tritus, nigram habet
superficiem.

Gagatis admirandus lapis.

Admotus igni & succensus, inde uino
extinctus, uinum datur potandum cardia-
cis, & cōfestim cordis dolor sedatur, sudor

Lapis lazuli. ¶ Alcañzi Habet virtutē adustūā putre
factūā. & ideo aufert verugas. Sed qñ sumit mterig lax
et humore nitrū. & mūdificat sangmīā ab humoribz gōsīs
Et dosis eius est a iij kwath vsq; ad ʒ. j. mixta p̄ alijs me
dicinis laxatīvis: et poty eius confert doloribz remū & asma
ti. Et si turā p̄ areto & linia sup morfea & baras mtrā.

1 lazuli.

MARGARITÆ

Margaritæ Rajis sup fr̄ de & sere in s̄tō gradu. & m̄ eis e
sublitas parva rōferū obscuritū vsq; & albidini oculi & sord
nibz eiꝝ retinet m̄struā & absterq; dētes & desinat hū
miditates. ¶ Itaq; ebd̄ am̄ā. Margaritæ sup ipate. cali
ditate & fr̄i & s̄m̄ & hūdi. & grossiores sūt meliores. &
clare sūt meliores obsuris. Confert cardiae & tremori car
dis. clarifiat s̄gūm̄ cordis m̄grossat m̄trā in m̄dicis
venūibz sangmīe.

¶ Karabe. ¶ Galeng virtus eius prima est ralefarthua. in tertio q
du. sed desutano vel humertano no sunt in ea multu: veru depli
nat. ad similitud panthulu. ¶ Diascondes. Quando fit eptm i fo
lis confert pulsatol podagre. Gummi eius mōdit in ro froibg
gnetoru et qm bibit semine eius pareto curat eptepstiam.
¶ Paulus. Est gummi arboris: et ut coloris aurii. qm ipsu bibit
retinet fluxu vetric & stoi & abscondit fluxu sanguinis
¶ Abugery. Caliditas eius est parata cu pauca fri^o confert ror =
chare. et stringit vetric ¶ Rasis 3° al. ca 3° Karabe
fridu^o existens et simu mēsthoru supfluitati. atq; emorroy
dis & emoptoris. nec no dysenteris: ac cordis tremori
remediū confert.

re stillante, & excitatis pulsibus, nam & bitumen idem facit. Suffumigatus feras fugat, & menstrua agit, & secunda, arguit quoque comitiales, soluit chœradas, mixtus idoneis medicaminibus. Curat etiam solutus affectiones ani, & coctus succo omphacum, hoc est, præmaturarum uuarum ad tertium, potest alios fluxus corporis corrumpere.

Electrum, uel fucinum, uel lyngurium Potum medetur dysuriæ, & stomachicos iuuat, & chryselestrus potus cum mastiche doloribus stomachi medetur.

Iaspis subuiridis

Alligatus dolores stomachi pacat, & paralyses, & dolores lenit uentris. At nominatus capnias uiridis, colorem admodum turbatum habens, maxime custodit mulieres difficulter parientes, iuuatque intercutem aquam alligatus, maximaque uulnera ab inflammatione custodit, sauciosque, alligatus desuper, sine dolore efficit.

Iaspachates.

Ex smaragdillante est iaspidis & achate, uim habens, qui sitibundos lenit, & hydropicis opitulatur, & hepaticis, & peripneumoniacis, & pleureticis potus, floridum & iuuenile corpus reddit.

*Hoc est uicium apud medicos nabitur hinc
na parabe dicitur est id quod palato attinet
hinc dicitur tamen a xonio quod uis fieri
potest in aliis pro
parabe uicium
si dicitur de
hinc dicitur in
hinc dicitur in
hinc dicitur in
hinc dicitur in
ad nos portatum.*

Quibus
lotium egre
it, greci dicitur
σουγία id
malum dicitur
xerunt

Αἰδοῦσά
φασγ

Saphirus lapis.

Cum lacte solutus medetur omnibus
intestinis hulceribus, & sudores sedat, exte-
rioraq; hulcera medicatur, cū lacte illitus,
sectiones linguæ solutus aridus appositus
medicatur, ac in totū uim habet arefaciēdi

Smaragdus lapis.

Assa & soluta uis huius cum melle atti-
co mixta, obtusam oculorū aciem curat,
cum aqua uero incisim illita elephantiasi
utilissima est. Pota autem cum aqua, lan-
gorem perimit, sanguinem cohibet alligata
ubiuis & comportata.

De Metallicis.

Metallica consuetum est medicis ap-
pellare, quorū ortus est in metallis,
uel sponte uenit, uel fornacis usu ex-
coquitur, Tertia sunt quę homines ipsi cō-
parant sicut cerussa, sandix, et id genus alia,
deinceps igitur de his dicetur.

De Adarcio.

*Adarcium. Stephano uis. d'pū
ma q̄ circa radice s.
applicat & ab abstrit et
e' m' d'uma frutib' abstrit' oib'*

Adarcium acutissimum est, & calidius,
ideo ei miscetur, quę uim eius obtundant,
atq; ita fit admodum utile, ubi extrinsecus
calescere aliquid conueniat.

De Alcionia.

Alcionia absterget omnia & distrahit
acutam habentia qualitatem, uel magis,
uel minus, quod autem asperum uocatur, ex-
teriolem superficiem leuem obtinet, interi-
orem uero habet asperam. Antecedit autem
tem calore alcionium, ut etiam pilos exu-
rat, ideo ad lepras, uiriliginis, scabies & im-
petiginis, & id genus alijs utimur, nam asperum
alcionium non absterget modo super-
ficiem, sed etiam cutem aufert & sauciat.
Quod autem milesium dicitur, figura uer-
mi consimile est purpureo colore, substan-
tia uero molle omnium tenuissimum est,
ideo existum alopecias cum uino rufo &
tenui illitum curat.

De Salibus

Sales in eadem sunt potestate genere qui
fossiles, quique maritimi. Differunt autem
magis & minus essentia coagulari, ideo in
his crassitudo est partium magna, & acer-
bescens in his qui e mari. Optimi uero in-
ter fossiles, qui ammoniaci sales & capado-
cici, inter marinos qui uniformes sunt, &
per stagnantes aquas facti, at omnibus com-
mune est calefacere, et distrahere, acerbescere,
arefacere, cogere, astringendi que essentiam
habent, quibuscum coniunguntur corpora,
quanta namque fuerit in corporibus his

Spruma maris

In toto sa-
lis genere
efficacissis-
mus fossis-
lis est.

Dios. li. 5.
cap. 80.

*Sal maris
ma. Sal ammonia
sal fossis hinc paulo
aut almu sicut hinc sal sapa
mige.*

Sal m^o in s^o gradu. avida in eode arerbisalis particeps est q^uantitas p^odest
 r^oplexione p^oh^osis v^ore r^oat z r^opa arefart. h^o abstrigendi v^o q^u app^o q^u arit
 q^u si q^u immoderati v^oat torret sanans. et habent sunt visu. semp^o q^u immit
 t^o p^oruv^o suscit^o. m^o p^o h^o off^odit. d^o h^o m^o fruct^o humiditate m^o d^o v^o v^o v^o
 dep^ost^o q^u equat i^o v^o h^o m^o
 ditales. f^o ex v^o m^o rapul^o
 d^o h^o m^o m^o d^o v^o p^o h^o m^o
 sada h^o Rasis 3° al. m^o 17.

miditas, hanc sal depascitur. Reliquum au
 tem solidæ essentia colligunt cum acerbis
 tate, ideo sale obruunt, & a putredine im
 munia custodiunt, quæ per humiditatem
 redundantem putredini sunt obnoxia.

De salibus.

Sales usti, vim maiorem habent distra
 hendi, quàm qui non usti, adeoq; partium
 fit magis tenuium exustione eius corpus,
 neq; utiq; , ut qui non usti sunt, cogendo,
 & contrahendo solidam essentiam, idem
 possunt. Salis flos est substantia quidē hu
 midus, colorem croci habens, magis tenui
 um partium est, quā sales usti, acutam ha
 bens qualitatem, & satis distrahendi vim.
 Cogitur autem in dierum canicularium
 æstu, est nanc; ut flos huiusmodi aquis in
 sidens. Salis aspergo, spumosum est floris
 dum salis prope saxa insidens, magis tenu
 ium partiū est ipso sale, quare & attenuat,
 & distrahit multo magis. Reliquum autē
 ad colligendum ut sales.

De Armeniaco.

Armeniacum, hoc pictores utuntur ex
 Armenia asportatur, unde & gleba Arme
 nica iam dicta. Potestatem autem ha
 bet Armeniacum abstergendi cum breui
 acumine, & brevissima acerbitate. Misce

αλος αυθος
 deferit Ni
 lo ægypti
 flumine
 salis flos
 Dios. li. 5.
 cap. 83.

tur itaq; cum sit eiusmodi, ophthalmicis
potentis, & ipso per se dissolventes pulve
reum efficiendo utuntur arido, ad augen
dos in cilijs pilos, cum ob acumen non
nullorum humorū aliqui ex ipsis cadunt,
aliqui autem sine augmento, & sine nutri
mento fiunt, talia nanq; acumina depasci
tur, & absomit, partemq; eam in suum bo
num perducit habitum, absumpta nanq;
improba humiditate, natura in suas redit
actiones, quæ tum impediabantur. Nece
psos autem de ipso inquit, Armeniū quo
utūtur pictores, sumito duodecimam hol
ce, quæ trium scrupulorum est, partem da
to melancholicis, & in sanguine crassitudi
nem habentibus. Exhibetur etiam pueris
sub thorace perturbatis, reuomunt nanq;
uimq; habet euomendi. Datur etiam à sas
cro morbo perturbatis, & furentibus hoc
modo, Sume tibi cētaurij manipulos tris,
quantum manu compræhenderis, conco
que pariter aquæ marinæ acetabula tria,
quoad acetabulum modo unum supersit,
dissoluito cum coctione Armonici lapidē
& Græcis appellatum Armenium, quo pi
ctores utuntur, quantum sit holcæ pars ter
tia, dato confidenter & intrepide, est enim
absq; ullo periculo.

Necepsos

ὄξιλαφω
Acetabu
lū Roman
ni ab ace
to dixerū

De Arrhenico.

ἄρρηνικόν

Arrhenicum, quod etiam Arsenicum, exurentis est potestatis, siue ustum, siue non ustum, non dubium, quin ustum tenuium magis sit partium, utere eo in tenuitate pilorum, quod si diutius ibi maneat, cutem exuret, & nostris auri pigmentum Vietruuij sententia nominatur.

De Bitumine.

ἄσφαλτος
Probatur
quod pur
pure mo
do splen
det, pon
derosūq
& firmo
odore est.
Dios. lib. 1
cap. 90.

ἄσφαλτος
Probatur
quod pur
pure mo
do splen
det, pon
derosūq
& firmo
odore est.
Dios. lib. 1
cap. 90.

^{ambur} Bitumen unum etiam hoc est, quod in aqua gignitur marina, uel ubi sit quicquam mari consimile. Est autem asphaltus optima, quæ in mari mortuo ad Hiericho nascitur. Vis autem omnis asphalti arefaciens est, & calefaciens in secundo ordine. Iure igitur ad glutinanda sanguinolenta uulnera facit, ad aliaque quæ mediocriter caleface re opus sit, ob hoc in extensionibus quæ tenesmi dicuntur commoda, in quibus pituita tenax, ubi difficulter euellitur, utimur suffumigando, & in torminibus, eadem de causa exulceratis intestinis pota asphaltus, quantum nux pontica, uel fabæ magnitudo dissoluta cum uino in syncopem cadentes, cordis dolorem leuat, uehementerque statim sentitur adiumentum, præcipue facit experientia, cognoscitur, si pota fuerit cum aqua, ab his qui canis rabiosi morsu læsi fuerint

fuert, præmunire ipsos ne aqua terreantur, & iam elapsos pridem conseruare.

De Aphronitro.

Arabie bannay d^r

Aphronitrum, ut quidam aphrolitrus male, nam nitri spuma est, differt nancq; aphronitrum ab aphrolitro, quod nitri quidem spuma arefaciens remedium est pollini triticeæ spectatu similis, est etiam albus, non sicut Asiæ petræ flos cineraceus.

ἀφρόνιτρον

Aphronitrum autem non farinaceum ne quidem dissolutum, sed coagulatum & contractum. A sale autem differt aphronitru, quatenus unum modo dominantem succum euidenter est intueri amarum, uim habentem distrahendi, cogendi non habet, quemadmodum sal, abstergentem quidem habet uim aphrolitrum, ut non solum sordem abstergeat, sed etiam pruritu medeatur. At spuma nitri eiusdem quidem est potestatis, uerum partibus tenuioribus.

De Gypso.

Gypsus absq; quod arefaciat, uim etiam admittit emplasticam, lapidescit nancq; aliquid quantulum, ideo miscetur pollini frumentaceæ farine, quæ euolat à molis in proximis parietes, & madefacta ouî albumine, assumptisq; leporinis pilis, corripit egregie sanguinis eruptiones.

γύψος
Est gypso
astringēdi
uis.

De Diphryge.

Diphryges

*Est absterfens & desiccans
Vide apud Symo. in pōse
lix.*

Diphryges mixtæ est potestatis styptice
cū acumine, ideo hulceribus medetur con
suetudinis malæ præsentaneumq; remedi
um est aduersus oris tabida hulcera, ipsum
per se, cum melle despumato & imprimis
ad anginam cum iam compareat quod de
fluxū corripit, & gurgulione resecto hoc
statim ad cicatricem perducit astringendo
ualide cicatricem in omni hulcere.

De Diaphane.

Diaphanes uel peclarium exustū disso
lutissimū in pactum hulceribus fistulosis,
celerrime carlescere compellit.

De Sulfure.

*Sulphur autem est exustis aëre
keristri subtili & igne calore ducto
Ex argēto vino & sulphure
diuersis coadunatis. & simi
lariis terre detortis. diuer
sa generantur metalla. Et ut
quæsdam plantæ: si in terra man
ent: in a detortione argenti
vini ueretur domes argenti
stabiliret. & durū sulphur
fiueret
In phasis 3° al. ca 38. Sulph
radu e quod adu nom fan
es. scabiei cofert. si co
fiar iustio arq; asthma si inbat auxilio pbat*

^{Resoluit & attrahit}
Sulfur omne uim habet hulcerandi, cō
plexione calidū, & essentia partium tenuis
um, ut uirulentis multis obiciatur, ut turs
uris marinæ, & draconis aridum percussi
oni immittendo, uel pinguedini suille am
mixtum, aliquando oleo ueteri, uel melli,
uel terebinthine, impetigines, & lepras, &
scabies curat. Absterget nanq; talia non
introrsum immittendo maieriam, ut mul
ta medicamina.

De Rubigine.

Rubigo abrasa, acutam habet uim dis
strahendi & purgandi, secandi q; omnem

carnem ammixtam cerotæ multæ cicatri-
cem efficiendi medicamen est secans.

De Cadmia.

Cadmia, ut quidam cathmia, optima
quæ racemosa. Omnis cadmia arefaciens
particeps est abstergendi potentia, inter ca-
liditatem, frigiditatemq; habet differentiã,
temperata est fere. Exusta autem, & ablu-
ta, arefaciens, & abstergens est, sine corrup-
tione medicamen, ubi compleri hulcera
debeant, siue in oculis, siue in cæteris cor-
poris partibus.

καδμεία

De Cyano.

Cyanus acutæ est potestatis purgantis,
& distrahētis, particeps est etiã acerbitatis.

κυανός

De Cinnabari.

Cinnabari acutæ mediocriter est po-
testatis.

κιννάβαρι

Salg. ind. dra
corinth

De Conia.

Conia cinere abluto fit conia. Cinis autem
quod superest ex corporibus exustis, nomi-
natur à græcis tephra, quæ si lapidosa fuerit
si arborū, si animalium iuxta ablutæ naturã,
conia est, si acutissimum id exustum, conia
acutissima, si mediocre, si paucillū, eadem
usq; natura custoditur, ideo putridis admi-
scetur, exurendi caliditatem habens, quod
tenuium partium sit, citra dolorem exurit.

De Chalcantho.

νικηολι σπρι χαλκανθος
 dos latine
 a tiramen-
 tum sutor-
 rium.

Chalcanthus, mirabile est quod certe scribitur de hoc medicamine, quemadmodum ualidissimae acerbitati generosa ammiscetur caliditas. Manifestum igitur ubicunque circumfundi humidis carnibus potest, quae admodum humiditatem caliditate absumentes acerbitate colligat, & eam solidet essentiam. In cipro autem fit, & ubi indagatur. & eruitur misy, chalcitis, & fori, & perinde ex hoc intelligitur, posse penetrantem aquam pluuiam in eum colliculum circum alluere & abluere totam illam terram.

De Chalciti.

νικηολι χαλκίτις
Ανερογίς (colla ca 43. 02)
σπρι τις νικηολι βινυ νικηολι
εστρωμα εστρωμα. 2 dimer
εστρωμα m subhincit e grossi
ne. qz grossiq e ruben p
illud colthotar. et p illud vi
videt e ruben. et viridi
qz ma colthotar. et talis
colthotar colthotar ad virid
et ruben e mtonis mordicatio
nis viridi. qz grossiq
foe. et ruben e viride no
ty soludt. qz ruben e mdu
vam i dntatio lapidea. et
viride e ming colth. sed
colthotar i qst.

Chalcitis mixtam habet acerbescentem & acutam uim, dominatur autem acuta, uehemens adeo, ut etiam carnem comburat, efficiatque, quam escharam uocant. Combusta chalcitis mordet quidem minus, sed minus quoque arefacit, apponit quoque non parum acerbitalis, ut multo melior sit exusta chalcitis, quam non uista, magis tenuium ut alia exusta partium euadit, acumen non assumit, nam quae natura suapte acuta sunt, eadem exusta leniora euadunt, alia uero acutiora, at abluta minus mordēs efficitur

De Chalco.

χαλκος κεκαυμινος

Chalcus, aes exustum, habet quiddam

acutum & acerbescens, & ob hoc si abluatur, optimum medicamen est ad cicatricē hūlcerum efficiendam, antequā abluatur, carniū scabriei accommodatur.

De Chalchi æris flore.

Chalchi æris flos potentia est partium tenuium, exusto ære, & squamma, hoc est, ramento, particeps est abstergendi potentia, unde magnis asperitatibus congruit superciliarum, quas sycofes uocant.

ἀνδρ
χαλκῶ

De Chryfocolla.

Chryfocolla eliquantium carnes medicamen est, nō admodū uellicat, satis distrahens, ac arefaciens, quidam metallatum solum, ita enim nomināt melius instructū in mola ærea, ex rufo ære, & cochleari æreo simili comparatum, larga pueri urina iniecta sub sole calido sinunt aliquādiu, quod ita resolutum arefactum accommodatissimū medicamen hūlceribus ex uitiosa consuetudine per sese, misceturq; idoneis medicaminibus. Quidā uero scribunt chryfocollā apportari à Macedonia, fodi dicētes ex his locis, q̄ sunt proximi ærarijs metallis

ἀντι φλυγ.
χρυσοκόλλη
Est illud q̄ βοτανο νασά
αράβηι τμήσαρ.

De Diaphane.

Diaphanes seu peclarium exustum solutissimum appositū fistularibus hūlceribus carnem confestim obducit.

De Diphryge.

Diphryges mixte est qualitatis ac potentia, habetque quiddam acerbescens, & acutum mediocriter, ideo etiam uitiosis consuetudine medetur hulceribus, presentaneumque remedium est, oris etiam hulceribus putridis per sese, & cum melle, precipueque medetur anginae, cum iam praecipueque reprimendo fluxum gurgulionem secando sese utiliter saepius usos quidam scribunt.

De Gypso.

Gypsus non arefacit modo, sed emplastricam quoque uim admittit, lapidescit cito, ideo si misceatur cum frumentacea polline pulueracea, quae in parietibus pistrinorum inuenitur, madefacta ouo albo, & assumptis leporinis pilis, generose sanguinis sistit eruptiones.

De Rubigine.

Rubigo acutam habet gustatibus qualitatem distrahendi, & purgandi, acerbescensque est, non mollis modo, sed etiam durae substantiae.

De Lepide.

Lepis, ut quidam squamma, rametum aëris, & ferri. Lepis, quae aëris, & quae ferri, helitis uocatur. Haec igitur in arefaciendo excellit, quae tenuior est, aliquid rubiginis

assumens, acerbitalis plus habens, quæ ferri est lepis, ideo etiam ad uitiosa consuetudine hulcera accommodatior quam æris, æris autem purgat & eliquat carnes. Cunctæ autem lepidæ, seu squammas, seu ramenta malis dicere satis lancinant.

De Lithargyro.

Lithargyrum arefacit mediocriter, sicut & id genus alia omnia, & calefacit, & refrigerat, & absterget, & in omnibus mediocriter peragit, ideo tanquam materia sæpe ipsa utimur miscendo alijs, ut cera utimur tanquam quadam materia, de litro supra dictum est, ut medium est inter aphronitrum & alias potentias, arefacit itaque ac distrahit, Quod si in corpus sumatur, secatur, & attenuat crassos & glutinosos humores, multo magis alijs. In suffocationibus igitur utetur aliquis usquequaque.

*λιθάριον ἢ διασφορίδες
γυροῦ
σκληρὰ mollificandi sedamina
infrigidandi: & ἰσχυρὰ
replet vlcera putida carne
autem carne superflua. que
sunt in eis. et solidat ea. ἢ βαλε
νιῶν vntq. p̄ma eius d̄ r̄q̄lis
desiccantia. sunt desiccant me
dicina mineralis. Serda est
virtus q̄ resingit & abstergit
ming quod medicina p̄d̄ta
est tertia resert q̄ ex roriano
in q̄ fit in roxis & alijs
p̄hibet. p̄p̄t confirmant
in omni medicina q̄*

De Melantheria.

Melantheria inter acerbescencia est medicamina, præterea tenuium etiam partium omnium, maxime acerbescentium.

*μελανθέρια
Species vireos
τορία*

De Melane seu atramento scriptorio.

Melan atramentum scriptorium satis arefacit solutum aqua, uel oxycrato, igni uel subito illita atramento leuantur.

De Plumbo.

μολιβδος

Plumbū potestatis est refrigerantis, ideo humidam obtinet essentiā sub frigiditate compactam, unde augetur, & tumore, & pondere. Plumbū si reponatur in humidis domibus, turbulentū habent aerem. Constituito igitur mortariū tibi ex plumbo, & chocliare plumbeum, immitteq; in ipsum uinum tenue, & rosaceum oleum, uel myrrinū, uel melinū, tere in sole, aut ante focum, ut succus aliquis emanet e plumbo, inde erit optimum medicamen, Galeni, Aetijq; sentētia, utere facto succo ad anihulcera ardentia in pudibundis, & testicularis, & mammis, & quęcūq; in fœmoribus, fœminibusq; fuerint, aut pedibus, aut deniq; articulis omnibus. Aduersum uitiosa consuetudine morbos & canerosos admirandum medicamen esse perhibetur. Adhuc utilius putat uterq; si acerbescentem & frigefacientem aliquem succum adieceris, ut seris, cotyledonis, semperuiui, portulacę, psylli, omphacis, seu uue pre mature, quęcunq; horum non immittunt succum, ut portulaca, miscere ipsis aliorum succū oportet, quemadmodum omphacis. Si fiat platysina ex plumbo, et imponatur lumbis, certare, uel sese exercere uolentium impulsus prohibet uenereos. Exustū & ablu

tum plumbum ad uitiosa consuetudine
hulcera, & chironia dicta, & cancrofa, præ
stans medicamen ad cicatricem perducēs,
tum per feſe, tum alijs admixtum.

De oſtracum teſta.

Oſtracum teſta arefacientis et abſtergen
tis potentiaē eſt, præcipue clibanorum, ficti
lium inquam, ſiue ſuperni, ſiue inferni, in
quibus ante focum torrentur edulia, quæ
undiq; prunis circundantur.

De Pompholyce.

Pompholyx teſta, quæ ſaxis hæret per
tuſa tegens quidpiam edulij, lota ea ac ſo
luta, omnia antecedit, quæ arefaciant ſine
corruptione, unde cancroſis medetur hul
ceribus appoſite, uitioſiſq; conſuetudine
omnibus hulceribus, corroſoſq; dētes cu
rat. Referam, quod ipſe quoq; expertus
ſum in pomij citrei, uel potius mali medici
acidiffimi ſucco, quod limonem uocant, ſi
concham eam marinam immergas, uel ali
am diſſoluitur nocte una in cinerē, ea ma
terie lentigines omnes amoueris, et neuoſ,
& cancroſis ſuccurreſ hulceribus.

De Pſimmythio, uel ceruſſa.

Pſimmythium, latine ceruſſa, ex plum
bo in acuto aceto ſoluto comparatur, quo
modo comparetur nō alienum puto Vi

*ſeruiſſe blaſph
eſtantiu.*

Πομφόλυξ *hodie h
nha uocat*
Dioſ. li. 5.
cap. 45.

ψιμμύθιο

Struon uerba proferre. Rhodi enim inquit
dolijs sarmenta collocantes, aceto suffuso
supra sarmenta collocant plumbeas mas-
sas, deinde ea operculis obturant, ne spira-
mentum obturata emittant. Post certum
tempus aperientes inueniunt e massis plum-
beis cerussam. Eadem ratione lamellas greas
collocantes efficiunt eruginem, que eruca
appellatur. Cerussa uero cum in fornace
coquitur, mutato colore ad ignis incendii
um efficitur sandaraca. Id autem incendio
factum, ex casu didicerunt homines, ex eo
multo meliorem usum praestari, quam quae
de metallis per se nata foditur. Vtuncque
igitur ita cerussa comparetur, neque acutum,
neque lancinans quicquam habet, neque distrahens,
sed emplasticum, ac refrigerans. Vt au-
tem, inquit Aetius, pura cerussa, mutatur
in id quod syricum nuncupatur, quem Me-
dici sandyca uocant. Exusta autem cerussa
tenuium fit partium, & nequidem ita cale-
faciens. Fucus autem frigiditatem cerussae
custodiens, partium tenuitatem admisit, ut
ea ad intima possit corporum penetrare.
Psoricum lithargyro mixta, bis tanta chal-
citi fit medicamen. Acutissimo namque pris-
mum aceto solutis his, & in nouam aulam
siculem immisissis, quam fornaci immiseris

ad . 40 . dies, uel medio estu in sterquilinio
bubulo hoc medicamen magis arefaciens
erit, & incorruptius chalcitii, & perinde eti
am magis tenuium partium.

De Rhoidarij constructione.

Rhoidarij constructio cum uarie cōstru
atur, hæc longe optima putatur. Sume la
cham, eam aqua aspergito, & soluito lapi
dem nomine cupholithū, infunde ex asper
gine cupholithi, finitoq; torrefieri. Insumi
to radicem anchusæ, & coque cum oleo,
quoad oleum flauescat, et immitte ex oleo
pauculum, & solue, & sine torreri dies . 15.
& rursus immitte ex aspergine ipsius lache
& sine torreri, inde immitte in uas fictile,
& obtura, eritq; rhoidarium præstans. Fe
rebatur autē cupholithum à Cæsarea Pa
lestinae, at qui caruerunt cupholitho, asbes
to eius loci usi sunt.

De Sandaracha.

Sandaracha urentis est potentia, quem $\sigma\alpha\nu\delta\alpha$
admodum Arsenicum, unde in distrahen $\rho\acute{\alpha}\chi\eta$
di potētijs, & abstergendi ipsam remiscet

De Sandice.

Sandix, uel etiam Syricum, ubi de psim
mithio iam dictum.

De Scorea.

*Exponit a quosdam an
nigmet vsm.*

Scorea omnis arefaciens satis est medicamen. Ferri autem scoream leuissimam faciens in aceto acutissimo, & inde coquens, ad purulenta auriū uetera hoc utitor medicamine arefaciente. Argenti autem scorea nominatur helcysma, arefacientis est potentia.

De Stimmi.

Antimonium *σιμμοι* *homb* *shly* Stimmi in potestate arefaciendi acerbissimam habet huiusmodi medicamen, ideo ophthalmicis medicaminibus ammiscetur. Appositis autem quæ dicuntur collyria, & aridis, quæ arida uocant collyria.

De Spongo, uel spongia.

Dios. li. 5. cap. 92. Spongius, uel spongia, humida pice, & bitumine madefacta, & exusta, acuta est, et distrahentis potentia. Nouus autem spongius frigida aqua, uel oxycrato, uel uino aspersus, iuxta corporū differentias glutinabit uulnera cruenta, ut idonea medicamina.

De Alumine.

Probatiss. oim scissile, & i hoc genere qd recēs can didiss. nec lapidosū. Alumen omne uehementissimā habet frigiditatem, tenuium fere magis partium est alijs, quod scissum appellat, inde quod rotundum. Satis autem crassarum partiū humidum, & placitis, & splinthitis nominatum.

De Calce extincta.

Calx extincta exurit plurimum, adeo,
 ut escharam faciat, extincta uero confestim
 faniem obducit, eademque post diem unum
 aut duos, minus exurit, & minus putrefa-
 cit, multo post nihil prorsus escharæ indu-
 cit. Quod si abluatur, morsum deponit,
 facitque quam diximus coniam nominari
 ipsa siue lancinatione arefacit, & si bis, &
 ter, ac sepius lauetur, prorsus non mordet,
 & perinde arefacit citra morsum.

De Sulfure.

Sulfur omne trahendi potestatis est, calis-
 dum quidem temperamento, essentia par-
 tium tenuium, ut multis pestiferis obsistat,
 quo usi sunt medicamine præstantissimi
 Medici in marino turture, & draconis ictu
 arefaciendo, aspergendo loco demorso,
 aut aculei ictu sautio, uel etiã mixta axun-
 gia, aliquando oleo uetusto, uel melle, uel
 terebinthina, & impetigines, & scabies, &
 lepras sæpissime curarunt, ipsum cum tere-
 binthina ammiscendo. Absterget siquidẽ
 eiusmodi langores citra expulsionem ma-
 teriæ ipsorum ad intima, quemadmodum
 multa faciunt medicamina.

De Hydrargyro uel argento uiuo.

Hydrargyros, hoc inquit Galenus, non
 est per se nascentium medicaminum, sed

ἄστρον ῥο *Diastro. Ver*
mani sulf
fur dicunt
quod calca
rit & resolu
refert tussis & edunt
de pte & qm
quo sorbili aut fit in
qm co confert asthma
qm fumigat & refert
ruditate & obliuio am
nt melle & uino &
curat ita trus & asthma
aurum qm uiuit & eo.

comparatorū, ut cerussa, & rubigo, & pso-
ricum, & lithargyrus, huius, inquit Gale-
nus, nullam habeo experientiam, neq; q̄
perimat si potetur, neq; si extrinsecus ap-
Auicenna ponatur. Auicenna autem ipsum ait natu-
ræ frigidæ, & humidæ in secundo ordine,
eo perimi pediculos, reliquosq; uermes,
cum oleo rosaceo pellere scabiem extinctū
& hulceribus purulentis mederi, fumum
ipsius gignere paralysim, & auditum, & ui-
sum lædere, & si potetur, quod secet multū
morti dare, remedium esse, ut lac biba-
tur, & uomatur, uenenosa animalia eius fu-
mo fugari. Ait Rasis uero, Ego, inquit, si-
mix quæ mihi erat bibendum dedi argen-
tum uiuum, nec aliud ex eo habuit incom-
modum, quàm quod torquebatur, & uen-
trem sepe mordebat, manibusq; scalpebat
Hoc Auicennæ ipsius aduersatur sententiæ,
& plane contrarium, qui uel solo putat fu-
mo animalia ita agitari, & haustu perimi.
Deniq; qm̄ iam satis literarū primo Medici-
cine libro dedimus, iam reliqua simplicia,
quæ sunt animalium secundo deputabimus.

Argentine per Henricum Sybold,
Anno M. D. XXVIII.
Mense Augusto.